

PIKALOVÁ, Zlata, *Emancipace Afroameričanů v éře progresivismu (1880-1920)*, České Budějovice 2023, 72 s. Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Posudek oponenta bakalářské práce

Předložená bakalářská práce Zlaty Pikalové se věnuje emancipaci Afroameričanů ve Spojených státech amerických v období rekonstrukce po americké občanské válce po zrušení otroctví v čase významných politických, společenských a ekonomických změn. Značnou pozornost autorky poutá především jejich vůdce Booker T. Washington a jeho myšlenky.

Kvalifikační práce je rozdělena do devíti kapitol včetně Úvodu, Závěru, Seznamu použitých pramenů a literatury, Seznamu obrazových příloh a samotných příloh. Její rozsah činí 72 stran tištěného textu.

Druhá kapitola (s. 7-20) představuje expoziční část práce, v níž autorka přibližuje dobu progresivismu v USA s důrazem na probíhající industrializaci, sílící dělnické hnutí, modernizaci společnosti, ženy bojující za svá práva, proměny vzdělávání, resp. školství, kultury i prostředí politického života. Ty se na přelomu 19. a 20. století rapidně měnily rovněž díky masovému stěhování obyvatel do velkých měst i příchodu četných imigrantů z Evropy.

Následující, třetí kapitola (s. 21-31) se soustředí na život Afroameričanů v USA, přičemž se dotýká segregace, urbanizace a vzniku ghett i s tím souvisejícího zákonodárství (např. založení Úřadu pro osvobozené otroky atd.). Reflektuje současně formy rasismu, z nichž mezi nejznámější patřil Ku-klux-klan, které se mezi bělošskou populací USA tehdy rozšířily. Nelze se z četby textu ubránit dojmu, že rasová segregace dokonce došla v některých ohledech tak daleko, že bez nadsázky připomínala formy perzekuce židů v nacistickém Německu ve 30. letech 20. století (vylučování černochoů ze sportovních aktivit, z dopravy, zavádění nucené sterilizace, bydlení v ghettech, lynčování atd.).

Pomyslné jádro bakalářské práce představují kapitoly IV. (Osobnost Booker T. Washingtona) v rozsahu s. 32-44 a V. (Konflikt Booker T. Washingtona a W. E. B. Du Boise) v rozsahu s. 45-57. Autorka tak prezentuje zmíněného Bookera T. Washingtona jako vůdce a mluvčího Afroameričanů, kdy analyzuje rovněž jím vedené kompromisně orientované hnutí za práva černochoů usilující o emancipaci prací, nikoliv bojem. Velkou pozornost poutá následně Washingtonův spor s W. E. B. Du Boisem, který představoval jeho nejvýznamnějšího názorového odpůrce. S doktorátem na Harvardu patřil Du Boise k těm, kteří usilovali o dosažení rovných politických práv a sociální rovnosti Afroameričanů prostřednictvím

vysokoškolského vzdělávání. Na rozdíl od smířlivého Washingtona byl přesvědčen, že proti nerovnosti a rasismu nelze bojovat smířlivým způsobem, ale je potřeba aktivně požadovat změny. Je poněkud paradoxní, že ke konci života se přístupy obou mužů změnily, Du Bois začal propagovat ekonomický pokrok a Washington se více zapojoval do aktivismu.

K bakalářské práci mám jen drobné připomínky, které nijak nesnižují tematicky, metodologicky i stylisticky dobře uchopené téma emancipace černošského obyvatelstva ve Spojených státech amerických. Za zbytečné považuji anglické citace v poznámkovém aparátu, s. 9, 23, 29 atd., byť se většinou jedná o práci s prameny; plně postačuje jejich český překlad v textu. V práci bych si však dovedl představit širší využití vydaných pramenů, které by rovněž zohlednilo dobový tisk, ale o to se možná autorka pokusí ve své práci diplomové. V práci postrádám soupis zkratk.

S potěšením mohu konstatovat, že předkládaná bakalářská práce studentky Zlaty Pikalové splňuje po formální i odborné stránce požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací v daném oboru. Doporučuji ji proto k obhajobě a hodnotím stupněm *výborně*.

Dotazy k obhajobě:

1. Kdy se vlastně v USA začalo zlepšovat postavení afroamerického obyvatelstva?
2. Mohla byste vysvětlit, jaký byl postoj církví k černošskému emancipačnímu hnutí?

České Budějovice dne 18. srpna 2023

doc. PhDr. et PaedDr. Marek Šmíd, Ph.D.